

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po: pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Pismo iz Belgrada.

Belgrad, 22. 12. 1912 (4. I. 1913.)

Tukajšnja »Straža« prinaša pod naslovom: »Za koga smo se krivili?« znani »intervju« »Slovenčevca« dopisnika z bolgarskim delegatom dr. Danevom. Vsebinski dotičnega razgovora je že itak znana, manj znano ho mogoče to, kak vtis je napravila ta »izjava«, katero pripisuje »Slovenec« dr. Danevu, v srbskem prebivalstvu, ko je čital v »Straži« oni »senzacijski produkt« ljubljanskega dnevnika. Pripomniti je treba, da je »Straža« zelo v ozkih stikih z uredništvom »Slovenca« in vsled tega se pač ne smemo čuditi, da je »Straža« ono mistifikacijo vsprejela za izvirno in niti najmanj ne dvomi o resničnosti »Slovenčevih« poročil, pač pa pravi v svojem komentarju, da je »Danev« človek in politik, kateri v takih delikatnih zadevah ne govori kaj takega, kar bi ne bilo resnično. S komur koli sem govoril o teh stvarih, vsakdo se je kratkoma izrazil, da je to »neumestna laž«, ki želi zasesti seme sovražstva med balkanske zaveznike.

Ko bi bilo resnično poročilo »Slovenca«, bi na ta način Srbija izšla iz teh heroičnih bojev praznih rok, kljub temu, da je ona razmeroma doprinesla največje in najgromnejše žrtve in je dosedanjí gigantíski uspeh na bojnem polju relativno pripisovati Srbiji. Ako se uresniči »pobozne želje« Avstro-Ogrske glede Albanije, mora Srbija prepustiti »bodoči Albaniji« ne samo pomorsko pristanišče ampak tudi velik del Stare Srbije, Grkom Florino in Črni gori pa velik del Sandžaka, tedaj bi niti Bolgarska ne dobila ne Bitolja, niti Ohrida, pač bi se pa — po mnenju »Slovenca« — okoristila zopet pri Srbiji, ki bi se za take »darove« morali primerno zahvaliti.

Razsodni ljudje naravnost obsojajo take častniške race, četudi jih prinaša »Slovenec« in po njem »Straža«, ki na vse pretege hvali delovanje društva »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«, ki ima baje že 6000 K nabirajih za balkanske ranjence. »Straža«, ki prinaša slavo in sliko dr. Šušteršiča, o njegovih govorih proti Srbiji pa previdno molči, — najbrže ne ve, kak namen ima »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda« in da se nabirajo darovi le za katoliške ranjence, katerih je pa na Balkanu preklicano malo.

Kakor vse kaže se mir s Turčijo vendar zaključí šed pravoslavni prazniki, dasi glasom vesti iz Londona ni posebnih nadej na mirno rešitev spornih vprašanj. Kljub temu pa prevladuje zelo optimistično razpoloženje, tembolj, ker se Turčija nahaja na robu, ne samo teritorialnega, temveč tudi finančnega propada. Vprašanje kruha bo tedaj prislilo »ponosno« Turčijo na skorajšnji

»Častni« mir, posebno še z ozirom na to, ker bi v slučaju ponovne vojne zasedlo rusko brodogradbeni Dardanele in bi eventualno tudi Anglija izvršila nad — že enkrat okupiranim Egiptom — aneksijo, ki se najbrže kljub temu izvrši proti primerni odškodnini, kakoršno je dobila Turčija tudi od Avstro-Ogrske za Bosno in Hercegovino. Turčija bi potem s tem denarjem uredila svoje zavoženo gospodarstvo in spravila na pravi tir tudi vprašanje kolonizacije nekaterih delov Male Azije z onimi begunci, ki zapuščajo za Turčijo za vedno izgubljene vilajete v Trakiji in v Macedoniji.

Že pred par dnevi se je razširila po Belgradu vest, da se je Skader predal v črnogorske roke. Seveda ni treba šele povdarjati, da se je izkazala ta vest kot neresnična, ker je tudi usoda Skadra, kakor tudi Drinopolja in Janine, v rokah Londona.

Konvencijska pogodba med Srbijo in Avstro-Ogrsko radi uvoza srbskega mesa in živine v monarhijo je stopila v veljavo s 1. januarjem t. l. po novem koledarju in je že večja množina prestonika mejo. Tudi sejni za živino so iako dobro obiskani od avstro-ogrskih trgovcev. Cene živine so v primeri z našimi — iako nizke, vendar domačini trdijo, da so se cene precej zvišale vsled sedanje vojne. Tako so n. pr. prašiči na »živo vago« po 4 groše kilo (80 para), suho svinjsko meso pa se prodaja na drobno po 8 grošev, istotako tudi mast. Goveje meso je po 6 grošev. — (Groš = 20 vin.)

Sinoči je prislo v Belgrad 58 obolelih vojakov izpod drinopoliskega obzidja, ranjen ni nikdo, pač pa so oboleli vsled prestalih vojnih težkoč in nadloveskih naporov, ki so jih prenašali v predločih bojih. Mimogrede sem izvedel od enega izmed bolnikov, da so bili v Sofiji bratsko in navdušeno vsrečeni. Doma najvišjih krogov dajale so jim slašice, čaja, kave, vina, in raznih drugih okrepčil, seveda tobaka v prvi vrsti. »Odkrito priznavam«, je dejal, da je Belgrad v tem oziru daleč za Sofijo. »Vsega tega pa dobite sedaj v bolnišnici v izobilju, potolažil sem ga in odšel po svojem noshu.

Bolnišnice nastaniene po raznih šolah, so se začele nalogoma prazniti in bolniki se nameščajo na bolnišnicah, posebno po vojaških. Lahko ranjene pošiljajo na njih domove in oni ki stanovali v Belgradu, morajo prihajati v bolnišnico vsak dan, da se jim preveče rana. Po odredbi zdravnikov ima vsak ozdraveli bolnik od 15 dni do treh mesecev dopusta, katerega naj porabi za okrevanje, po tem času pa mora, ako je sposoben, zopet na prapor.

S tem je upati, da se prvi del balkanske tragedije približe svoemu koncu, kje se bo odigral drugi del, — zakriva koprena. Mars.

Sporna točka evropskih velesil.

Človek bi mislil, da je Albanija kdosi gavedi kako kulturno ozemlje, ko se »velesile«, kakor je Avstrija in Italija, s tako resno pozo in iskaje po ne prav čednih sredstvih potezajo za njeno samostojnost, iskaje nasprotstev z Balkansko zvezo.

Pa pogledimo si ta samostojnosti potrebni kglomerat pblizje!

Z ozirom na narodnost je na velikobalkanskem ozemlju okrog 110.000 Grkov, skoro toliko Vlahov in do 6000 Srbov, tako da v jezikovnem oziru preostaja dve tretjini Albancev od 721.706 vseh prebivalcev. In ti dve tretjini naj bi vladali in dobili avtonomijo!

V vsemem oziru je na tem ozemlju 355.956 katoliških in pravoslavnih kristjanov, 362.311 mohamedancev in 3430 židov.

V južni Albaniji prebivajo Grki in pravoslavni Albanci, ki so prepojeni s grško kulturo, tako da je s polno pravico Grška anektirala to ozemlje za se in ni misliti, da bi bilo pravično, če mirovna konferenca ne odobri postopanja Grške; le z orožjem se je Grški upravičeno to ozemlje odvzeti. Preostanek, kakih 400.000 čisti Albancev, je povečini mohamedanski, ki naj bi dobil avtonomno Albanijo. Med temi se nahaja tudi nekaj katoličanov, ki se pa izgubljajo boljinboli.

Avtonomna Albanija bi bila torej nova mohamedanska država v Evropi, ki bi kazila stremiljenja evropske kulture in bi bil madež njene harmonije.

Najbolj interesantneje pa je, da ustanovitev take nove mohamedanske države podpira katoliška Avstrija, ki hoče veljati za najbolj katoliško državo. In če ta verski moment upoštevamo, nam je jasno, da bodo mohamedanski Albanci, ki so zelo na nizki kulturni stopnji, izrabili avtonomijo Albanije v prvi vrsti v to, da bodo zatirali svoje katoliške sodeželane.

* Dr. Zupanič: »Altserbien u. d. albanische Frage«.

Zatorej je težko si spraviti v sklad, da bi kak avstrijski minister in Njega Apostolsko Veličanstvo dalo izrabiti avstrijsko vojsko za ustanovitev nove, mohamedanske države v Evropi.

Če se pa privoli v ustanovitev avtonomne Albanije, tedaj nastane vprašanje: kdo bo izpeljal reorganizacijo v tej novi državi?

Arnavti so divji narod, ki se ne da z lahka ukrotiti. Žive v divji prostosti in neodgovornosti napram sebi. Poznati bi ne marali ne boga in ne cesarja, ki bi jim ukazoval. Zatorej bi imel reformator, ki bi hotel ta narod organizirati, ga navaditi na red, pravičnost in disciplino, mu vcepiti spoštovanje do tuje lastnine in zakonov, precej opravka; v prvi vrsti bi se ga moglo razorožiti, če bi se ga hotelo obvladati. Vlada, ki bi se pa tega podstopila, bi morala imeti v rokah močno vojaško silo, ki bi ne vzdrževala le red, temveč bi morala imeti nekaj let v oblasti in pod kontrolo tudi vsa civilna oblastva.

In kje je v Albaniji sami mogoča taka vojaška oblast? Iz Albancev se ne da sestaviti take sile, ki bi se ji lahko poverilo nadzorstvo za vzdrževanje splošnega blagostanja nad podložniki. Če se kdo v močvirju potaplja, se ne more sam rešiti; potrebna je druga sila, ki ga izvleče.

In tako je z Albanijo! Le tuja država bi zamogla v Albaniji vzdrževati red in jo uvesti v državno-pravno razmerje, ki bi v prvi vrsti stremila za stvaritvijo resnične albanske države, predvsem pa z ustvaritvijo albanskega naroda.

To je pa mogoče izvršiti le sili, ki ji je mnogo lažje na balkanskemu miru in blagostanju balkanskih narodov, da ne Velika Albanija in ne Srednja Albanija, temveč le Mala Albanija omogoči lahko pravičnemu delitvi ozemlja, ki so si ga jugoslovanski narodi osvojili z orožjem.

Pošlite naročnino, ako je še niste!

Londonske konference.

</

pravice sejo zaključiti. Vprašali so tudi, kaj pomeni beseda suspendirati.

Po formalni seji se je pričel splošni razgovor, kjer so dobili turški delegati pojasnilo, da balkanski delegati ne nameravajo pogajanja prekiniti. Dobili so nezadovoljiv odgovor na njih predloge od petka in zato suspendirajo delo za toliko časa, dokler ne dobe zadovoljivega odgovora.

Tekom razgovora je Rešid paša izjavil, da je nameraval razpravljati o Drinopolju, in mu je bila vsled koraka predsednika odvzeta prilika. Balkanski delegati so odgovorili, da je imel poprej dovolj prilike in da konferenca nima ničesar opraviti s pogoji premirja.

Turški delegati so nato razburjeni zapustili palačo.

POSŁANIŠKA REUNJA.

London, 6. januarja. Danes se je vršila seja poslaniške konference pod predsedstvom angleškega zunanjega ministra Greya. Pred sejo je imel nemški poslanik dolg razgovor z Greyjem.

PRED KAPITULACIJO DRINOPOLJA.

Sofija, 7. januarja. V vojaških krogih se zatrjuje, da se vrše pred Odrinom pogajanja zaradi kapitulacije trdnjave.

Sofija, 7. januarja. Na zahtevo poveljnika odrinske trdnjave so se sestali turški in bolgarski delegati v svrhu pogajanj zaradi predaje trdnjave. Sodi se, da bo uspeh teh pogajanj predaja Odrina in to tem bolj, ker pravi večerajšnja brzojavka odrinskega poveljnika velikemu vezirju Kiamil paši, da je situacija mesta in trdnjave popolnoma nevzdržljiva.

RUSIJA IN BALKANSKE DRŽAVE.

Buda, 7. januarja. V diplomatskih krogih se govori, da obstaja med Rusijo, Bolgarsko in Srbijo tajna pogodba že od časa pred začetkom vojne. Rusija se je baje zavezala, da bo z vso silo delala na to, da za časa vojne nobena tretja sila ne bo kršila nevtralitete. Ta pogodba je bila naprjena v prvi vrsti proti Romunski in potem tudi proti Avstro-Ogrski.

Slovenska zemlja.

Iz Ježice.

Gorje par liberalcem in pest mokačem na Ježici! Tako se penijo v sveti jezi iz Posavskega farovža v zadnjem »Smrdoljubu«, ki se blato omake, če pride z njim v dotik. Psovanje mora biti krščanska luč in vir, po katerih se razlivajo razne čednosti v skofovih resnicoljubnih časopisih, katerih je sami Posavci zastoj ne marajo — še manj pa, da bi jih kupovali. Ker smo pa v dnevniku »Dan« razkrinkali župnika ter vsa njegova krščanska dela objavili, zato napovedujejo katoliški hinavci, kateri imajo vero samo v ustih, v srcu pa sovraštvo do svojega bližnjega, boj proti »Dnevnu«. Če bi se župnik ne čutil krivega, poslal bi si že davno drugod zadoščenje. Veliko smeha vzbujajo na to, da sta samo na Ježici »Dan« in »Zarja« brezverska lista — a ne upajo se pa druga dva časopisa omeniti — kajti za temi kulisami se skrivajo nekateri tički z župnikom vred. Tukaj se spozna župnika kot Kristusovega namestnika in kot strankarja — kajti občezenano je povsod, da je Supanova vera brez denarja mrtva, kakor truplo brez duše. Zato si išče povsod zatišja. G. župnik, za vsa sovraštva na Ježici, kar se jih je

naredilo in kar se jih se zgodi, ste Vi največ krivi. Sumničenje glede pobitih šip in streljanja zvrčate na druge ljudi — ali bi ne bilo bolje, da vprašate tiste Vaše orle (?) čunke, kateri se skrivajo po noči v gnezdju (v katoliškem domu) mesto da bi bili zvečer doma. Mar niso lansko leto streljali čunke iz gnezdja (katoliškega doma) kot iz kake turške trdnjave, da se je našlo več šrotov v nekem zidu? — Res lepa krščanska vzgoja se razširja z raznimi kletvami že pri mladini — ko uči učiteljska mesto Vas verouk. Morda morete odgovorjati na razne čudne dogodke, kakor dogodek na Čeručah, dogodek s cekinom itd. Ali ne veste, da je Kristus, katerega namestnik pravite, da ste, rekel: Kdor reče svojemu bratu raka, pride pred visoki zbor; a kdor reče norec, zapade pekelskemu ognju. Če je že Kristus za take psovke naložil tako hudo kazen, povejte, kakšna kazen bo zadela tistega, ki je zagrešil zadnji dopis v »Lažljub«? — Kaj mislite, da imamo mi slonovo kožo in polžovo kri, da bomo vedno mirno trpeli Vaša zahrbtna sovraštva. — Ali ne veste gospod župnik, še bolj kotkoti bi morali biti Vi, kot naslednik tistega, ki ni rekel ne žal besede, ko so ga pred Pilatom židje bili in mu pljuvali v obraz. Ali ne veste, da je Kristus posebno duhovnikom naročil in zapovedal take nauk: »Če prineseš svoj dar k oltarju in se tam spomniš, da ima tvoj brat kaj zoper tebe, pusti svoj dar pred oltarjem, pa pojdi, spravi se poprej s svojim bratom in potem pridi in daruj svoj dar.« Zdaj pa, povejte nam, kolikokrat ste že Vi stopili pred oltar, da darujete sveto mašo in kolikokrat ste se spomnili, da ste naredili veliko sovraštva povsod kamor Vas je zanesla noga? Povejte nam, zakaj hodi neka učiteljica ob večernem mraku v farovž — ko so liberalci vendar tako satansko zlobni? Kranjska duhovščina morala bi Vam gospod župnik klicati: »Šimen, Šimen zakaj nas preganjaš!« Hočete mar to, da Vam javno dokažemo? Za danes Vam povemo samo sledeče, da pokažemo tudi v kakšnem krogu se vršite v Vaši stranki! Neki župnik, se je izrazil pri neki kritiki o njegovem dovršenem delu, da se noče umazati rok z kakim dopisom pri dotičnem kritikarju (imena na razpolago) in Vi gospod župnik? Povemo Vam tudi, da se »Dan« bere povsod na Ježici. »Dan« berete sami gospod župnik, župan in vsi Vaši drugi katoliški (na papirju) moške. Letošnje leto bomo vsaki korak Vaš in vsako krivico, katere se bode naredila obelodanili. Uverjeni pa bodite — da Vaša dela na Ježici niso tako znana samo pri takozvanih liberalcih — ampak pri Vaših katoliških ljudeh. Na razpolago so Vam hiše, v katerih Vas že proklinjajo — čeravno so v Vaših očeh katoliške hiše. Kmalu se zopet vidimo!

Iz Postojne.

Postojnski lovci prirede v soboto 11. januarja ob 8. uri zvečer svoj III. lovski ples v gorenjih prostorih hotela pri »Kroni«, pod devizo: Planinska kočja na Nanosu. S pripravljanim se je že pridno pričelo. Dvorana je ozaljšana z zelenjem liki gozdiču. V nje ozadiju se ponosno vzdiguje skalovit starček Nanos s svojo ljubko planinsko kočjo, katere naj nas bodri k še večjemu zanimanju graditve te kočje. Strani so okrašene z zanimivimi lovskimi slikami, predstavljajoč razne lovske doživljaje in obetajoč

našim veselim lovcom obilo zabave in smeha. Vabila so se že deloma razposlala, a ker je pri tako velikem številu lovcev in prijateljev lova kaj lahko mogoče, da se je pri razpošiljanju vabil kakega izmed njih prezrlo, se prosí že na tem mestu za opravičilo. Vabimo torej tem potom še enkrat vse lovce in prijatelje lova brez razlike, da se v čim največjem številu udeležijo te prireditve in delajo na to, da pripeljejo s seboj tudi prijateljice lova. Zagotavljamo že lahko sedaj, da bode vsak ohranil za vedno lepe spomine na ta lovski ples, kajti za živahen ples bode skrbela domača godba na lok, zabavo v odmoru nam bodo nudili komični nastopi in slike lovskih doživljajev. Slednjič naj bode še omenjeno, da je toaletta kakor običajno lovska, čevlji brez kovanja ali pa promenadna. Lovski pozdrav in nasvidenje!

Dnevni pregled.

Že zopet so začeli s konfiskacijami. Ljubljanska praksa je v tem oziru naravnost vzorna. Enkrat smo bili konfiscirani — ker smo prinesli prnatensko neko notico iz »Edinosti« — drugič smo bili konfiscirani, ker smo prinesli neki telegram, ki je bil en dan prej v reškem Novem Listu — tretjič smo bili konfiscirani, ker smo prinesli enako brzojavno poročilo o Prochaski, kakor ga je isti dan prinesel grški »Tagblatt« — večeraj smo bili konfiscirani, ker smo prinesli citat iz »Sočee«. To se pravi, da ni nikjer po naših mestih okoli Ljubljane take cenzure, kakor v Ljubljani. Menda je Ljubljana gnezdo samih štrebarjev. V Irtu, Gorici, na Reki, v Gradcu smejo pisati — česar mi ne smemo pisati. To je že preneumno. Na koncu članka smo privedli znani izrek avstr. ministra Beusta — in tudi ta je bil konfisciran. Mi torej niti besed avstrijskih ministrov ne smemo prinesiti. Zakaj potem ministri govore take besede, ki so po vsem svetu znane? V svoji grcčnosti bi ljubljanski cenzor pobasal menda samega ministra. Zakaj niso takrat ministra Beusta obsedili po § 300. ako smo sedaj mi zaradi njegovih besedi po tem paragrafu konfiscirani?

Bachovo stoletnico je hotel menda večeraj proslaviti ljubljanski cenzor. Najprimernejša prošnja se mu je zdela s tem, da je konfisciral »Dan«. Tako konfiskacija namreč najbolj spominja na Bachovo dobo. Saj je bil Bach tisti, ki se je z vso silo vrgel na časopise in na časnikarje. Haviček, slavni češki žurnalista je postal njegova žrtev. Tako je Bach postal slaven. Ali hoče tudi naš cenzor doseči tako slavo? Ali se mu sanja o srečnih Bachovih časih? Ali je hotel s tem pokazati, da so še vedno na svetu »Bachovi huzarji«? Ali je hotel spomniti nase one, ki mislijo, da je Bachov sistem edino pravi za Avstrijo? Mi nismo prav nič voljni, da bi na tak način pomagali praznovati Bachov jubilej. Dovolj je, da smo omenili v listu, da se je pred 100 leti rodil ta največji sovražnik Slovanov in ustavne svobode. Proti njegovim časom in njegovemu sistemu se bomo stalno bojevali.

Kakor se nam poroča ni še nikjer nastala vstaja zaradi notic, ki so jih drugi listi prinesli in zaradi katerih je bil »Dan« konfisciran.

Šikaniranje je, ako se konfiscira list v članku, ki popolnoma objektivno presoja današnji položaj v dr-

žavi. Zato se bomo zaradi večerajšnje konfiskacije pritožili.

Samomorilna poskus stare žene. Preteklo nedeljo popoldne je skočila delovodjeca žena Karolina Rusa iz Gradca z samomorilnem namenu v potok; yendar se je dvema delavcema posrečilo, samomorilko še pravočasno rešiti iz vode. Rusa je stara že 61 let in je v času poskusa samomora bila pijana. Kot vzrok samomora se navajajo žalostne rodbinske razmere.

Nasilen čin perversneža. Te dni je popiljal 51letni delavec Ferdinand Poš v neki graški žganjariji. Pridružil

Novo došla v kavarni „Central“

damska tamburaška kapela „Varaždin“

koncertuje od danes naprej vsaki dan

od 9 ure naprej. — Vstopnina prosta.

Kavarna je celo noč odprta.

Za mnogobrojni obisk vljudo prosi

Stefan Miholič.

so raztrgana goveda, za katere se večinoma gre, na prvem mestu na Bengalskem. Povprečno raztrgajo zver 26.000 goved v enem letu, kar se tiče in strupeni kač, pride nanje 470 žrtev letno. Glavni uničevalci so leopardi (s 7400 žrtvami), tigri (s 6000 žrtvami), volkovi (s 3000 žrtvami), in hijene (z 2280 žrtvami). Boj med človekom in zvermi v Indiji se je zadnje čase jako poostiril. Po omenjeni statistiki iz zadnjih petih let, se je pokončalo v tem času pol milijona strupenih kač, od teh v preteklem letu 170.000. Največ strupenih kač so pobili v obliži Bombaya, namreč 28.157. Rekord pa je dosegla Birma, kjer so pokončili 100.000 strupenih kač, za kar se je izplačalo 35.000 rupij kot nagrada za polite kače. Divjih zveri se je pobilo v teku zadnjih petih let 96.115 med temi 5352 leopardov, 4351 volkov, 2374 medvedov, 1426 tigrov, 477 hijen in 27 slonov. Ostane, okrog 12.000 se navaja pod rubriko »različne zveri«.

Pomota. V pengeljkovi številki je ostala mala tiskovna napaka. Oni poljski publicist ni Anton Ivan — ampak Anton Zvan.

Ljubljana.

— Nič ni lažjega, kakor konfiscirati liste zaradi motenja javnega miru. Javni mir moti namreč lahko vsaka še tako nedolžna beseda. (V resnici ne moti — impak g. cenzor tako misli). Tako je n. pr. »Soča« priselja za novo leto članek Slovansko l. 1912. Ker je bilo v tem članku par lepih odstavkov, smo jih ponatisnili. »Soča« je bila torej že pred tednom z onim člankom v Ljubljani — in v Ljubljani — kjer se bere tudi »Soča« — je bil popoln mir. Ko smo pa mi isto pisali — je bil ta mir v nevarnosti. Čudno, da cenzor ne prepove drugim listom dohod v Ljubljano, ali pa, da ne pridejo oni cenzorji k njemu v šolo, da jih nauči konfiscirati zaradi motenja javnega miru.

— Zakaj je ravno v Ljubljani konfiskacijska praksa najstrožja? Tako bi sprejel marsikdo, ki ne pozna razmer. Kdor pozna razmere, dobi kmalu odgovor. Gradec, Gorica, Trst, Reka — povsod pišejo listi bolj svobodno. Zakaj? Ali mislite, da zato, ker so ta mesta bolj varna? Ali je ravno Ljubljana tako nevarna, da vsaka beseda lahko moti javni mir? Menda ne. V tem oziru zopet g. cenzor slabo pozna Ljubljano. Zakaj je torej ljubljanska cenzura najbolj stroga? Kaj pravite?

— »To za nas nima pomena« je rekel gospod sodnik, ko smo pred sodiščem dokazovali, da so drugi listi pisali isto kakor »Dan« — pa niso bili konfiscirani. Mi pa pravimo, da mora biti za vse enaka pravica — zato jo pojdemo iskat, dokler je ne najdemo.

— Ljubljanski občinski svet. Ljubljanski občinski svet je imel včeraj zvečer ob 6. v mestni dvorani svojo redno sejo. — Župan otvoril sejo, konstatira sklepčnost in imenuje verifikatorjem svetovalca Štembova in Kregarja. Odstotnost je opravil občinski svetnik Mally. Župan preide nato k prvi točki dnevnega reda, k naznanilom predsedstva. Omenja, da je izročil g. Krisper ob priliki smrti svojega očeta, g. Val. Krisperja mestni občini dar 200 K za mestne reveže, za kar se mu tem potom zahvaljuje. Nadalje pove o raznih delih ob regulirani Ljubljani in o napravi perišč in stopnic ob Ljubljani. Glede varnosti ob Gruberjevem kanalu so se zasadile akacije, tako da bo sedaj glede varnosti popolnoma preskrbljeno. — Zapisnik zadnje seje občinskega sveta se odobri. Župan preide k tretji točki dnevnega reda, k poročilu o poslovanju in pravnem odseku. Poroča občinski svetnik dr. Novak in sicer 1. o dopisu mestnega magistrata glede ustanovnega pisma za »cesarja Franca Jožefa jubilejno ustanovo za obubožane obrtnike«. Stavi predlog, naj se ustanovo pismo odobri, kar se tudi zgodi. 2. O odloku deželnega odbora glede prodajalnih prostorov prodajalcev zelja Kačarja in Marenke. Kar se tiče odloka deželnega odbora, se je ta vtičal v avtonomsko pravico občinskega sveta glede pritožbe. Kar se tiče slučaja Kačarja in Marenke, se sklene, da se obč. svet pritoži na upravno sodišče. Pri tem se je vnela debata od strani klerikalcev. Občinski svetnik dr. Zajc omenja pri tem, da se godijo silne krivice na ljubljanskem trgu, odkoder imajo njego-

vi ljudje vse polno pritožb od strani občinstva. Tako na primer prodajati pred Mestnim domom dve kostanjari. Najprej je bila ena, nato je prišla kot konkurentka druga. To je krivica. Kar se tiče odloka deželnega odbora, se mu zdi, da je deželni odbor postopal čisto pravilno. To trditev mu poročevalec dr. Novak pobije. »Kje je pravica?« in »Ali je to pravica,« kriči Stefe. Župan odgovori, da kar se tiče pravice, stoji dr. Zajc na čisto napačnem stališču. Kar se tiče onih dveh kostanjari, ni dobil nobene pritožbe in zato ni mogel o tem ničesar ukreniti. Predlog odseka, da se uroži pritožba glede odloka deželnega odbora Kačar-Marenko na upravno sodišče, se odobri. — Na vrsto pride poročilo finančnega odseka o dopisu c. kr. priv. južne železnice glede soudeležbe mestne občine pri letošnji razstavi »Adria« na Dunaju. Poročevalec občinski svetnik Milohnoja prečita tozadevno pismo in pravi, da je odsek sklenil, da se radi velikih stroškov, ki bi jih imela mestna občina pri tem, da se te razstave ne udeleži. Občinski svetnik Pammer predlaga, naj se da razstavi 500 K. K besedi se oglasi za njim občinski svetnik Stefe, ki pravi, da se seja finančnega odseka ni pravilno sklicala. Dva klerikalna občinska svetnika sta dobila prepozno vabila k seji. Župan nato odstavi to točko z dnevnega reda. — Pride na vrsto peta točka dnevnega reda, poročila stavbenega odseka in sicer 1. o ponudbah za dimnikarska dela v mestnih poslopih za leta 1913, 1914 in 1915. Predlog odseka, da se ugotovi ponudbam Ivana Vrhovca in Stricla, se sprejme. 2. Druga točka stavbenega odseka poročila se odstavi z dnevnega reda. 3. Kot tretja točka poročila stavbenega odseka pride na vrsto dopis muzeja »Rudolfina« glede prepustitve arheoloških izkopnin na mestnem ozemlju, se tozadevni predlog stavbenega odseka sprejme. Ravnotako se sprejme predlog stavbenega odseka glede ponudbe stavbenika F. Sogla radi ureditve ceste v Rožno dolina. V peti točki: o poročilu mestnega stavbenega urada glede razširjenja Strelške ulice ob »Ljudskem domu«, se odkloni ponudba Ivane Kavčič zaradi previsoke cene. 6. O smolstnem predlogu občinskega svetovaleca Staudacherja, se sklene, da se napravi najprej načrt tlakovanja Gradišča. Za sedaj naj se napravi samo tlak na levi strani ulice od Uršulink do Erjavčeve ceste. 7. Samostalni predlog občinskega svetnika Tomaža Novaka glede ureditve poti na Rakovo jelšo, se sprejme. — Župan preide nato k šesti točki dnevnega reda, k šolskega odseka poročilu glede določitve kuratorija za novo ustanovljeno dnevno zavetišče za dečke v šoli na Prulah. Poročevalec občinski svetnik Dimnik. Tozadevni predlogi šolskega odseka, kar se tiče zastopnikov v kuratoriji in glede imena »Cesarja Franca Jožefa zavetišče« in radi subvencije temu zavetišču, se sprejmejo. — Pride na vrsto sedma točka dnevnega reda. Obrtnega odseka poročilo o razpisu c. kr. deželne vlade glede določitve delavnega časa ter zapiranja prodajalnic v ozemlju mesta Ljubljane. Odsekov predlog, naj se prodajalnice v mestu in do šest kilometrov oddaljenih krajih izven mesta odpirajo ob sedmi uri zjutraj in zapirajo ob sedmih zvečer, se sprejme. Pri tem so se postavili razni predlogi občinskih svetnikov Pammerja, Šerjaka, Kregarja, ki pa so se odklonili. — Osmo točko dnevnega reda: poročilo odseka za službene pragmatike o načrtu nove službene pragmatike za magistratne uradnike, župan odstavi z dnevnega reda. Nato sta stavila vprašanja na župana še občinski svetnik Ebin Kristan in Tomaž Novak. Prvi glede službene pragmatike uradnikov »Mestne hranilnice«, drugi glede struge Malgare grabna. — Ob en četrtni na 9. je župan zaključil javno sejo, kateri je sledila tajna.

— Kinematograf »Ideal«. Danes in jutri izborni spored. Omeniti je običajni Pathejournal in sijajno francosko veseloigro »Dama iz Maksima«. Za obilo smeha skrbi Max na letovišču. — V soboto dva krasna filma iz vojne, ki predstavljata pomorsko vojno v Dardanelah in Bolgari v Kirk-Kilise z operacijami težko ranjenih vojakov.

— Telovadno društvo »Sokol« v St. Vidu nad Ljubljano vljudo vabi k društveni veselici ki se vrši v nedeljo dne 12. januarja 1913 »pri Sle-

pem Janezu« v Zapužah. Spored: Moč uniforme. Burka s petjem v treh dejanjih. (Spisal Jak. Štoha). Po igri prosta zabava in ples. Vstopnina: 1. sedež 1 K, II. sedež 80 vin., III. sedež 40 vin., stojšče 30 vin. Začetek točno ob 5. uri zvečer. K mnogobrojni udeležbi vljudo vabi odbor. Ker je čisti dobiček namenjen za zgradbo sokolskega doma se preplačila hvaležno sprejemajo.

Trst.

»Edinost« in slovenska društva. »Edinost« je odredila enkrat za vselej slov. društvom priobčevanje notic na plesne vaje. Gospodu Umeku, ki je imel plesne vaje v N. D. O. na svoj račun, torej privatnemu podjetju, je priobčevala dan za dnem notice, slovenskim društvom pa, ki dajo »Edinosti« zaslužek s tem, da puščajo tiskati plesne rede, vabila, lepake itd. pa ne. Če bo šlo tako naprej, bodo tudi slovenska društva povedala enkrat za vselej »Edinosti«, da bodo njeno tiskarno prezirala in dala za služka drugim tiskarnam, ki bodo tiskale gotovo bolj po ceni kakor pa »Edinost«.

»Edinost« in trgovski ples. Časnikarska dolžnost je, da čimprej poroča o vseh prireditvah slovenskih društev. To se je tudi do sedaj izpolnjevalo, osobito, ako se je prireditelj vršila v »Narodnem domu«. Minolo soboto se je vršil trgovski ples, a do danes ni o njem »Edinost« še znila besedice. In veste zakaj? Zato, ker ga ni vodil rodoljub Umek. Trgovski ples spada med najelegantnejše plesne. Uspel je krasno, udeležba je bila naravnost velika. Toalete elegantne. Na krasnem uspehu moramo častiti sl. odboru »Trgovskega izobraževalnega društva«, na čelu njega predsedniku g. V. Plesničarju, ter plesovodji g. Bizjaku.

Naša podporni društva in okrajna bolnišnica blaginja. »Dan« od minulega tedna (štev. se ne spominjam) je prinesel o naših podpornih društvih daljši dopis, kateri je vreden vse pozornosti, le žal, da g. dopisnik ni omenil uljudnosti in človekoljubnosti naših slov. zdravnikov v slov. društvih. Naša ljubka »Edinost«, ki tako poredkoma omenja »Dan« odgovarja na »Dnevov« dopis, češ, da g. dopisnik se ni temeljito informiral. Nočem »Edinosti« odgovarjati na to kar ona piše, mogoče se bo zopet oglasil prejšnji g. dopisnik, ker se le njega tiče, hočem pa (in v prijetno dolžnost si štejem) omeniti tr

Kupujte in naročajte „DAN“!

bilizacije samo radi tega niso imele uspeha, ker hoče Avstrija počakati da Srbija odpokliče svoje čete iz Albanije. Kar se tiče vesti izvanrednih vojaških priprav v Galiciji, pa Avstrija sedaj le izvršuje svoj že dolgo časa dogotovljeni načrt glede pomnožitve galiških posadk in vsled tega nima nobenega povoda, odpoklicati čete iz Galicije.

BERCHTOLD O POLOŽAJU.

Budimpešta, 7. januarja. Poročevalca »L. Est« je zunanji minister grof Berchtold pooblastil izjaviti sledeče glede mednarodne situacije: Po mojem trdnem prepričanju ni sedaj čisto nobenega povoda za razburjenje, ker vlada sedaj med vevlastmi najboljše razpoloženje za ohranitev miru.

RUSINI ZOPET NAPOVEDUJEJO OESTRUKCIJO.

Dunaj, 7. junija. Iz rusinskih poslanskih krogov se poroča, da bodo takoj pri prihodnjem zasedanju poslanske zbornice zopet pričeli z obstrukcijo. Obstrukcija se bo najprej pričela dne 17. t. m. na seji vodocestnega odseka in nadaljevala tudi v pododsekih.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

L. P. Jesenice. Pride za Cvičkarji. — G. J. Š. v J. Kritika je bila blagohotna in nismo zapazili nikakega slabega namena. Zato smo jo priobčili.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.

Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Tržaške Slovence

opozarjamo, da se prodaja v Trstu dnevnik »DAN« v sledečih toba-karnah:

ZELEZNIK, Sv. Ivan.
TROGAR, ulica Giulia.
BONORA, ulica Stadion.
TREVISAN, ulica Fontana.
STANIČ, ulica Molinpicolo.
SEKOVAR, ulica Kaserma.
BAJČ, ulica Gepa.
LAVRENCIČ, trg Kaserma.
MOŽE, ulica Miramar.
HREŠČAK, ulica Belvedere.
ARTOŠ, ulica Belvedere.
KICHEL, Rojan.
GERŽINA, Rojan.
VIVODA, Rojan.
BENUSI, Greta.
HRAST, ulica Poste.
BILLAN, ulica Cavana.
RAUNACHER, ulica Campo Marzio.
RAUTINGER, ulica Riva Grumula.
PIPAN, ulica Ponte dela Fabra.
BEVK, trg Goldoni.
SCHERMIN, ulica Bariera.
PELISAN, ulica Bariera.
BEDENJ, ulica Madonina.
BELLO, ulica V. Bernini.
GRAMATICOPULO, trg Bariera.
PAPIC, ulica Sete Fontane.
MURARO, ulica Sete Fontane.
BRUNA, ulica Rivo.
RONČELJ, ulica S. Marco.
SEGULIN, ulica Industria.
ZIDAR, Rocol.
SCHIMPF, državni kolodvor.

Spominjajte se
dijaškega društva
„Domovina“!

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 27. dec. do 3. jan.

		Cene v kronah	
		od	do
1 kg govej. mesa I. vrste	1-80	2-—	
1 „ „ „ II. „	1-60	1-80	
1 „ „ „ III. „	1-50	1-70	
1 „ telečjega mesa	1-80	2-—	
1 „ prašičj. mesa (svež.)	2-—	2-20	
1 „ „ „ (prek.)	2-20	2-40	
1 „ koštrunovega mesa	1-40	1-50	
1 „ masla	2-60	2-80	
1 „ masla surovega	2-40	2-80	
1 „ masti prašičje	2-10	2-16	
1 „ slanine (špica) sveže	1-92	2-—	
1 „ slanine prekajene	2-—	2-20	
1 „ sala	1-92	2-—	
1 „ čajnega masla	3-20	3-80	
1 „ margarinkega masla	2-20	—	
1 jajce	—	—12	
1 liter mleka	—	—22	
1 „ „ posnetega	—	—08	
1 „ smetane sladke	—	—	
1 „ „ kisle	—	—90	
1 kg medu	1-40	1-60	
1 „ piščanec	1-20	1-60	
1 golob	—	—40	
1 raca	1-80	2-20	
1 gos	5-5	6-—	
1 puran	—	—	
100 kg pšenične moke št. 0	35-80	—	
100 „ „ „ 1	35-40	—	
100 „ „ „ 2	34-80	—	
100 „ „ „ 3	34-10	—	
100 „ „ „ 4	33-20	—	
100 „ „ „ 5	32-—	—	
100 „ „ „ 6	31-—	—	
100 „ „ „ 7	28-—	—	
100 „ „ „ 8	19-60	—	
100 „ koruzne moke	26-—	—	
100 „ ajd. moke I. vrste	49-—	—	
100 „ „ „ II. „	47-—	—	
100 „ ržene moke	—	—	
1 „ „ „ „	—	—28	
1 „ „ „ „	—	—36	
1 „ „ „ „	—	—40	
1 „ „ „ „	—	—48	
1 „ „ „ „	—	—30	
1 „ „ „ „	—	—26	
100 kg pšenice	23-—	23-50	
100 „ rži	22-—	22-50	
100 „ ječmena	20-—	21-—	
100 „ ovsa	23-—	24-50	
100 „ ajde	23-—	24-—	
100 „ prosa belega	—	—	
100 „ „ navadnega	20-—	22-—	
100 „ koruze	20-50	21-50	
100 „ krompirja	6-—	6-50	
100 „ činkvantine	26-—	—	
100 „ sena	7-50	8-—	
100 „ slame	5-—	6-—	
100 „ stelje	3-—	4-—	
100 „ detelje	8-—	8-50	
Cena trdemu lesu za m ³	9-50	12-—	
Cena mehkeemu lesu za m ³	8-—	9-—	
Praščici na klavnici	1-04	1-24	

Naročite in širite „Dan“
Pridobite naročnikov!

Kavarna Stari trg
celo noč odprta

„LEON“

Gostilna Florijanska ulica
štev. 6.
Pristna vina. Izborna kuhinja.

Lep lokal

na zelo prometnem
kraju se odda takoj
ali s 1. februarjem.

Več pove

Dav. Rovšek,
:: fotograf v Ljubljani. ::

Modna trgovina

P. Magdič, Ljubljana,
išče večšo

prodajalko

za damski oddetek.
Reflektira se samo na prvovrstno moč
Pismene ponudbe s fotografijo posati
tako. — Išče se tudi

učenka

za damski oddetek z boljšo naobrazbo.

H i š a

blizu Ljubljane in
več e tovarne, pri-
pravna za vsako
obrt, je naprodaj.

Naslov pove „Prva
anončna pisarna“.

! Pozor trgovci !

Od danes naprej se pro-
daja galanterijsko blago
in pletenine iz konkurzne
mase Ludovika Dolenca,
: v Prešernovi ulici :
pod tovarniško ceno.

Za veselice

velika izbir raznih krink,
kap, klobučkov in drugih
pokrival, girland, korian-
doli, serpentini in drugih
stvari se dobi ceno pri
::: tvrdki :::

Iv. Bonač

v Ljubljani, Šelenburgova ul.

Ozirajte se na tvrdke,
ki oglašajo v „Dnevu“.

Radi inventure

prodajam vso zimsko zalogo kostumov, mantijev, pale-
tojev, jopic, bluz, raglanov, oblek, klobukov in vse
drugo blago 50% pod lastno ceno.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Del. glavica:

K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad
K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4³/₄%

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin.
Vsled najmodernejšje uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v naj-
krajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mla-
dinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.